

Persbericht
Luxemburg, 9 juli 2020

Het optreden van de EU had weinig effect op het tot staan brengen van de daling van het aantal wilde bestuivers, aldus controleurs

Volgens een nieuw verslag van de Europese Rekenkamer (ERK) werd de bescherming van wilde bestuivers niet gewaarborgd met de EU-maatregelen. De biodiversiteitsstrategie voor 2020 was grotendeels ondoeltreffend wat betreft het voorkomen van de terugloop van wilde bestuivers. Daarnaast omvatten belangrijke EU-beleidslijnen, waaronder het gemeenschappelijk landbouwbeleid, geen specifieke vereisten voor de bescherming van wilde bestuivers. Bovendien is de EU-wetgeving inzake pesticiden een van de belangrijkste oorzaken van de terugloop van wilde bestuivers, aldus de controleurs.

Bestuivers zoals bijen, wespen, zweefvliegen, vlinders, motten en kevers dragen in belangrijke mate bij tot een grotere kwantiteit en betere kwaliteit van ons voedsel. In de afgelopen decennia zijn de abundantie en de diversiteit van wilde bestuivers echter afgenomen, wat hoofdzakelijk te wijten is aan de intensieve landbouw en het gebruik van pesticiden. Als reactie hierop heeft de Europese Commissie een kader van maatregelen vastgesteld, dat grotendeels gebaseerd is op haar initiatief inzake bestuivers van 2018 en haar biodiversiteitsstrategie voor 2020. In het kader van bestaande EU-beleidslijnen en -wetgeving heeft zij ook maatregelen genomen die mogelijk van invloed zijn op wilde bestuivers. De controleurs beoordeelden de doeltreffendheid van deze maatregelen.

“Bestuivers spelen een essentiële rol bij de voortplanting van planten en ecosysteemfuncties en hun achteruitgang moet worden gezien als een grote bedreiging voor het milieu, de landbouw en de kwaliteit van de voedselvoorziening”, aldus Samo Jereb, het lid van de Europese Rekenkamer

Dit persbericht wil slechts de kernboodschap weergeven van het speciaal verslag van de Europese Rekenkamer. Het volledige verslag is beschikbaar op www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg
E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

dat verantwoordelijk is voor het verslag. *“De tot nu toe genomen EU-initiatieven voor de bescherming van wilde bestuivers waren helaas te zwak om vruchten af te werpen.”*

De controleurs hebben vastgesteld dat het specifieke kader van de EU niet echt bijdraagt tot de bescherming van wilde bestuivers. Hoewel geen enkele actie in de EU-biodiversiteitsstrategie voor 2020 specifiek op het terugdraaien van de achteruitgang van wilde bestuivers was gericht, kunnen vier van de streefdoelen ervan indirect ten goede komen aan bestuivers. Uit de eigen tussentijdse evaluatie van de Commissie bleek evenwel dat er onvoldoende of helemaal geen vooruitgang was geboekt in de richting van drie van deze streefdoelen. In de evaluatie werd bestuiving ook specifiek aangewezen als een van de meest aangetaste elementen in ecosystemen in de hele EU. De controleurs wijzen er ook op dat het initiatief inzake bestuivers niet tot grote wijzigingen in belangrijke beleidslijnen heeft geleid.

De controleurs hebben ook geconstateerd dat andere EU-beleidslijnen ter bevordering van de biodiversiteit geen specifieke vereisten voor de bescherming van wilde bestuivers omvatten. De Commissie heeft geen gebruik gemaakt van de opties wat betreft maatregelen voor de instandhouding van de biodiversiteit die beschikbaar zijn in het kader van de programma's, waaronder de habitatrichtlijn, Natura 2000 en het LIFE-programma. Volgens de controleurs is het GLB een deel van het probleem, niet van de oplossing. De vergroeningsvereisten en randvoorwaarden in het kader van het GLB zijn niet doeltreffend gebleken om de achteruitgang van de biodiversiteit op landbouwgrond een halt toe te roepen, zoals de EU-controleurs hebben geconcludeerd in een recent [verslag](#).

Tot slot benadrukken de controleurs ook dat de huidige EU-wetgeving inzake pesticiden geen adequate maatregelen heeft kunnen bieden om wilde bestuivers te beschermen. De momenteel van kracht zijnde wetgeving bevat waarborgen voor de bescherming van honingbijen, maar risicobeoordelingen zijn nog steeds gebaseerd op richtsnoeren die achterhaald zijn en niet goed zijn afgestemd op wettelijke vereisten en de meest recente wetenschappelijke kennis. In dit verband wijzen de controleurs erop dat het EU-kader de lidstaten de mogelijkheid biedt om gebruik te blijven maken van pesticiden die verantwoordelijk worden geacht voor de massale terugloop van honingbijen. Zo werden tussen 2013 en 2019 206 noodtoelatingen verleend voor het gebruik van drie neonicotinoïden (imidacloprid, thiamethoxam en clothianidin), hoewel het gebruik ervan sinds 2013 is beperkt en er sinds 2018 een totaalverbod geldt op het gebruik ervan in open lucht. In een ander [verslag](#) dat dit jaar werd gepubliceerd, stelden de EU-controleurs vast dat praktijken van geïntegreerde gewasbescherming kunnen helpen het gebruik van neonicotinoïden terug te dringen, maar dat de EU tot dusver weinig vooruitgang had geboekt met het afdwingen van de toepassing ervan.

Aangezien de “Green Deal” de komende decennia bovenaan de agenda van de EU zal staan, bevelen de controleurs aan dat de Europese Commissie:

- beoordeelt of er behoefte is aan specifieke maatregelen voor wilde bestuivers in de in 2021 vast te stellen follow-upacties en -maatregelen voor de EU-biodiversiteitsstrategie voor 2030;
- acties ter bescherming van wilde bestuivers beter integreert in de EU-beleidsinstrumenten die het behoud van de biodiversiteit en de landbouw betreffen;
- wilde bestuivers beter beschermt in het risicobeoordelingsproces voor pesticiden.

Noot voor de redactie

Speciaal verslag nr. 15/2020 “Bescherming van wilde bestuivers in de EU — de initiatieven van de Commissie hebben geen vruchten afgeworpen” is in 23 EU-talen beschikbaar op de website van de ERK (eca.europa.eu).

Deze controle vormt een aanvulling op de onlangs gepubliceerde speciale verslagen van de ERK over [biodiversiteit op landbouwgrond](#), het [gebruik van pesticiden](#) en het [Natura 2000-netwerk](#).

De ERK presenteert haar speciale verslagen aan het Europees Parlement en de Raad van de EU, alsmede aan andere geïnteresseerde partijen zoals nationale parlementen, belanghebbenden uit het bedrijfsleven en vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld. De overgrote meerderheid van de aanbevelingen die we doen in onze verslagen wordt in de praktijk omgezet.

[Hier](#) kunt u informatie vinden over de maatregelen die de ERK heeft genomen naar aanleiding van de COVID-19-pandemie.

Perscontact voor dit verslag

Vincent Bourgeais — E: vincent.bourgeais@eca.europa.eu

T: (+352) 4398 47502 / M: +352 691 551 502